

SITUAȚIA CODALBULUI (*HALIAEETUS ALBICILLA*) ȘI A
ȘOIMULUI DUNĂREAN (*FALCO CHERRUG*) ÎN PRIMĂVARA
ANULUI 1971, PENTRU DELTA DUNĂRII

WERNER KLEMM

Cu sprijinul CMN și concursul dat de Centrala Deltei Dunării împreună cu Ocolul Silvic/Tulcea, am realizat la începutul anului 1971, o acțiune de stabilire a stocului numeric existent încă în Delta Dunării, privind speciile : *Haliaeetus albicilla* și *Falco cherrug*. S-a insistat mai în seamă asupra Deltei propriu-zise deci a zonei între brațele Chilia și Sf. Gheorghe. Din cauza apelor ridicate și din lipsa unei ambarcațiuni corespunzătoare, nu am putut cerceta însă zona axată pe brațul Sf. Gheorghe și regiunea Dranov.

Scopul urmărit de noi, a fost de a stabili, încă înainte de a fi înfrunziți copacii, dar deja la început de cuibărit (cazul codalbilor, care de obicei încep depunerea pontelor deja în ultimele zile ale lui februarie), d.p.v. numeric, precis, câte cuiburi de codalbi ocupate există în Deltă, respectînd procedeul și în cazul șoimului dunărean.

Rezultatele la care am ajuns în final, datele fiind colectate din zonele Chilia-Veche — pădurea Letea — Sulina — Maliuc — Caraorman — Ivancea — Sf. Gheorghe, pe întreaga perioadă de observație, (27.III.—14. IV.1971) condițiile atmosferice fiind nefavorabile (temperatură joasă, vînt puternic) s-au concretizat în găsirea următoarelor cuiburi :

Nr. 1	Punctul unde se află cuibul 2	Ocupat 3	Observări 4
1.	Păd. Letea (Poala Bălții, Roșu—Seliștea) Plop, 15 m, c. mare.	ocupat	<i>H.a.</i>
2.	Păd. Letea (în aprop. de nr. 1)	neocupat	de mai mulți ani
3.	Păd. Letea (Poala Bălții, Seliștea lui Ivancen- co) Plop, c. mic.	neocupat	F. ch. în apropiere

1	2	3	4
4.	Păd. Letea (Poala Bălții, Gîrla lui Burdujea) Plop, 20m, c. mare.	ocupat H.a.	
5.	„ Pe același copac, cu 5 m mai în jos, cuibul mai mic.	neocupat	aici cu 5 ani în urmă un păd. a doborât 5—6 F.ch.
6.	Păd. Letea (Marginea lui Ivancenco) Vizibil din toate direcțiile pe un plop înalt, cuib foarte mare.	neocupat	de mulți ani
7.	Păd. Letea (Selișteea Omera) Plop, 20 m, cuibul așezat oblic.	neocupat	
8.	Păd. Letea (Hașmacul Șchiopu) Plop, 20 m, solid așezat.	neocupat	
9.	Păd. Letea (Hașmacul Tirla Popii) Plop, 15 m, c. mare.	ocupat F.ch.	
10.	Pad. Letea (Fintinița cu Zălogi, Hașmăcele) Plop alb, 20 m, mic, în dărimare.	neocupat	de ani de zile
11.	Canalul Sulina (Mila 6/2 km nord) grup mic de plopî, 15 m, c. mare.	ocupat H.a.	
12.	Canalul Sulina (Mila 13) grup mic de sălcii	neocupat	Cuibul a fost ocupat dar părăsit în urma deranjării prin pregăt. de filmat
13.	Canalul Sulina (Mila 18) lângă nr. 12 pe salcie, 15 m, aș. oblic.	neocupat	
14.	Păd. Caraorman (Marginea Bălții, pe dune) Plop, 20 m, c. mare.	neocupat	Cuibul clădit cu 5—6 ani în urmă
15.	Păd. Caraorman (în mijlocul pădurii, teren inundat) Plop, 20 m.	ocupat H.a.	
16.	Păd. Caraorman (Canalul Litcov) Plop, 20 m, în descompunere	neocupat	
17.	Caraorman (Canalul Nou „Pe drumul Climova”, 4 km vest).	neocupat	

Din tabel reiese că din cele 17 cuiburi controlate doar 4 erau ocupate de codalbi și 1 de șoimul dunărean — rezultat îngrijorător!

Privitor la *Haliaeetus albicilla*, aplicînd raportul de 17 cuiburi existente față de 4 ocupate (4 : 1) la cele 23 de cuiburi semnalate de la brațul Sf. Gheorghe și reg. Dranov (V. Pușcariu, 1968) — necontrolate de noi în 1971 — ar însemna ca în această regiune am dispune de încă 5—6 cuiburi de codalbi ocupate. *Ar exista deci actualmente, în total, în Delta Dunării o populație de doar 9—10 perechi de codalbi!*

Populația de șoimi dunăreni pare a fi de asemenea redusă la un rest neînsemnat de cîteva perechi!

Observații :

- Majoritatea cuiburilor de codalbi sînt cunoscute ca existente de foarte mulți ani (nr. 10 de pildă, de peste 30 de ani) dar fără a fi ocupate în ultimă vreme; mai multe cuiburi, sînt pe cale de dezagregare (ex. nr. 7). Noi lăcașuri de cuibărit, nu au mai fost construite.
- Singurele 4 cuiburi ocupate de codalbi, sînt bine ascunse și distanțate de drumurile relativ circulare, ca urmare (presumpția noastră) a deranjării de către om.

Astfel de neajunsuri prin intermediul omului le-am stabilit după cum urmează : În 1971, cuibul nr. 13, era ocupat de o pereche de codalbi, care au și clocit aici. Construindu-se în imediata apropiere a cuibului o ascunzătoare, din care ulterior urma să se filmeze, păsările și-au părăsit cuibul ! Un cioban, a găsit apoi cojile ouălor, sub copacul în pricină. Cu intenții similare a fost vizitat și cuibul nr. 4 din pădurea Letea în ziua de 30.III.71; la controlul efectuat de mine cu o zi în urmă, păsările totuși încă erau existente.

Sub cuibul nr. 1 s-a găsit la începutul lui martie a.c. cadavrul unui codalb adult în putrefacție, martor și victima luptelor între 4 codalbi (teh. vin. Ivanenco/Rcsetti).

- Șoimul dunărean l-am observat, numai în 3 puncte : a) un exemplar în zbor, deasupra și în apropierea cuibului nr. 3, b) două exemplare la cuibul nr. 9, ocupat probabil de pereche, cu scopul perpetuării speciei, c) la Mila 18, am observat de 3 ori șoimul dunărean, în zbor, fiind vorba probabil de același individ.

Paznicii și vînătorii nu cunosc această specie și valoarea ei extraordinară în fauna autohtonă a țării decît foarte puțin. Dovadă împușcare în 1965 a 5—6 exemplare în apropierea cuibului nr. 3 (comunicare verbală, pădurar Pocora/Letea).

- În iarna lui 1969/70 au apărut în pădurea Letea cca. 30 exemplare de codalbi, dar care au și dispărut după cîteva zile (comunicare verbală, päd. Pocora/Letea).

Propuneri :

Scăderea rapidă a populației de codalbi (generată de otrăviri, împușcare, deranjare la cuib etc.) demonstrează cu prisosință, ineficacitatea măsurilor de protecție, exercitate pînă în prezent. Fără a lua problema în serios împletită fiind cu protejare riguroasă, fie și cu aplicarea unor sancțiuni extreme, drastice, nu va mai fi salvată ultima suflare a codalbilor, și nici a șoimilor dunăreni, la noi în țară. Propunem de aceea :

- numărarea exactă și organizată, a tuturor perechilor cuibăritoare încă,

- luarea de măsuri generale dar și pe plan local (Centrala Deltei Dunării cu Ocolul Silvic/Tulcea, Muzeul Deltei, CMN), prin care să fie eliminate în viitor deranjările la cuib, între care și interzicerea strictă a filmării (chiar dacă sint efectuate de străini, fapt care ne aduc beneficii de ordin economic, care însă ar cădea o dată cu dispariția acestor specii din cele mai reprezentative pentru fauna autohtonă a țării noastre !),
- transformarea în realitate a hotărîrii luate, de a nu se mai combate răpitoarele la hoit imbibat cu stricnină, pricina principală a exterminării codalbilor la noi,
- pedepsirea aspră a abaterilor de la normele de vînătoare, care interzic cu strictetețe de decenii distrugerea celor 2 specii în cauză.

Résumé

L'auteur communique le résultat des travaux effectués afin d'établir le stock numérique qui se trouve dans le delta du Danube, formé des espèces *Haliaëtus albicilla* et *Falco cherrug*.

On a fait des investigations dans les zones de Chilia-Veche, de la forêt de Letea, de Sulina, de Maliuc, de Caraorman, d'Ivancea et de Sf. Gheorghe.

Les résultats des observations ont été formulée dans le tableau qui se trouve dans cet ouvrage.

En conclusion l'auteur donne des suggestions concernant la protection sévère des deux espèces mentionnées, dans la zone du Delta du Danube.